

Київський університет імені Бориса Грінченка

Факультет психології, соціальної роботи та спеціальної освіти
Кафедра психології особистості та соціальних практик

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-методичної та
навчальної роботи
Олексій ЖИЛЬЦОВ
« 05 » « 09 » 2022 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Теорія і практика сучасних психологічних досліджень»

для студентів

спеціальності: 053 Психологія

освітнього рівня: другого (магістерського)

освітньої програми: 053.00.05 Екстремальна та кризова психологія

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Ідентифікаційний код 02136554
Начальник відділу
моніторингу якості освіти

Програма № 0425/22
(підпис) _____
Горізовиця Ірина Іванівна
« 05 » « 09 » 2022 р.

Київ 2022

Розробник:

Поліщук Валерій Миколайович, доктор психологічних наук, професор,
професор кафедри психології особистості та соціальних практик

Викладач:

Поліщук Валерій Миколайович, доктор психологічних наук, професор,
професор кафедри психології особистості та соціальних практик

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри психології
особистості та соціальних практик

Протокол від «29» 08 2022 р., № 9
Завідувач кафедри (підпис) Оксана СЕРГЄЄНKOBA

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми (керівником
освітньої програми 053.00.05 Екстремальна та кризова психологія)

«29» 08 2022 р.
Керівник освітньої програми (підпис) Олесь СТОЛЯРЧУК

Робочу програму перевірено

«01» 09 2022 р.
Заступник декана (підпис) Роман ПАВЛЮК

Пролонговано :

на 20 /20 н.р. _____ (Сергеєнкова О.П.); « » 20 , Протокол №

на 20 /20 н.р. _____ (Сергеєнкова О.П.); « » 20 , Протокол №

на 20 /20 н.р. _____ (Сергеєнкова О.П.); « » 20 , Протокол №

на 20 /20 н.р. _____ (Сергеєнкова О.П.); « » 20 , Протокол №

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
Вид дисципліни	основна	
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів / годин	4/120	
Курс	5	5
Семестр	9	9
Кількість змістових модулів з розподілом:	4	4
Обсяг кредитів	4	4
Обсяг годин, в тому числі:	120	120
Аудиторні	32	16
Модульний контроль	8	0
Семестровий контроль	30	0
Самостійна робота	50	104
Форма семестрового контролю	екзамен	екзамен

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни – розуміння та усвідомлення магістрантами функціональної значущості теоретико-емпіричних досліджень у психологічній науці та феномена «науки як цілісного унікального суспільного явища» з перспективою формування у них наукового світогляду з наступними домінуючими пізнавальними пріоритетами: 1) системне вивчення навколишньої соціальної дійсності (кризових, екстремальних і на надзвичайних ситуацій), на основі виокремлення та прогнозування актуальної психологічної проблематики у руслі загрозливих соціальних викликів: у мирному повсякденні та воєнних загрозах, зокрема континентальної війни, віроломно розв'язаної Російською Федерацією проти України, для національної безпеки держави і її громадянського суспільства; 2) попереднє унеможливлення суб'єктивних і споглядальних світоглядних настанов під час реалізації дослідницьких процедур на попередній, основній та завершальній аналітико-синтетичних стадіях пошукового процесу.

Примітка (рекомендація): зміст завдань розглядається у контексті порівняння мирного повсякдення та континентальної війни, розв'язаної Російською Федерацією проти України.

Завдання навчальної дисципліни:

1) систематизувати теоретико-практичні знання, які презентують а) наукові концепції (парадигми) і наукові школи (філософські, психологічні, філософсько-психологічні, педагогічні тощо), завдяки яким визначаються методологеми сучасної психологічної науки, б) адекватне (доцільне, завершене) формулювання гіпотез, визначення мети і дослідницьких завдань, в) критичний аналіз отриманих дослідницьких результатів;

2) спрогнозувати актуальну психологічну проблематику (передусім – у контенті кризових, екстремальних і надзвичайних ситуацій) у становленні особистості через базовий зміст а) загальнонаукових дослідницьких методів (спостереження, експеримент, самоспостереження) із специфікою їхнього застосування у психологічній науці та б) функціональне призначення власне галузевих психологічних методів дослідження (опитувальники, тести, аналіз продуктів діяльності тощо);

3) розробити у руслі смислових досягнень світової (зокрема, радянської та української) психологічної науки і суміжного наукового знання (філософія, біологія педагогіка, соціологія тощо) перспективні теоретико-практичні наукові уявлення про

«теорію і практику сучасних наукових досліджень» на основі індивідуальних і групових соціальних запитів громадян в умовах нинішніх соціальних викликів і загроз;

4) виокремити базовий різноплановий (монографії, підручники, посібники, статті тощо) динамічний тематичний інформаційний масив (з домінуванням наукових і навчально-методичних першоджерел за останні п'ять календарних років, а також першоджерел, які уособлюють «класику психологічної науки»;

5) визначити після завершення у 2022 році викладання навчального курсу основні пошукові тенденції у розумінні пізнавальних пріоритетів його структурно-функціонального змісту з перспективою вдосконалення наявної логістики, поглиблення інформаційної бази та методики викладання.

3. Результати навчання за дисципліною

3.1. Програмі компетентності:

Загальні компетенції (ЗК):

ЗК 1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 2. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК 3. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК 4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 5. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

ЗК 6. Здатність діяти на основі етичних мотивів,

ЗК 8. Здатність розробляти та управляти проектами.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК):

СК 1. Здатність здійснювати теоретичний, методологічний та емпіричний аналіз актуальних проблем психологічної науки та/або практики.

СК 2. Здатність самостійно планувати, організовувати та здійснювати психологічне дослідження з елементами наукової новизни та/або практичної значущості.

СК 3. Здатність обирати і застосовувати валідні та надійні методи наукового дослідження та/або доказові методики і техніки практичної діяльності.

СК 6. Здатність ефективно взаємодіяти з колегами в моно- та мультидисциплінарних командах.

СК 8. Здатність оцінювати межі власної фахової компетентності та підвищувати професійну кваліфікацію.

СК 15. Здатність вибудовувати передбачувану тактику профілактики дистресу чи кризового стану людини.

3.2. Програмні результати навчання:

ПР 1. Здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно важливих знань із різних джерел із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.

ПР 2. Вміти організовувати та проводити психологічне дослідження із застосуванням валідних і надійних методів.

ПР3. Узагальнювати емпіричні дані та формулювати теоретичні висновки.

ПР 4. Розбляти психологічний прогноз щодо розвитку особистості, груп, організацій.

ПР 8. Оцінювати ступінь складності завдань діяльності та приймати рішення про звернення за допомогою або підвищення кваліфікації.

ПР 10. Здійснювати аналітичний пошук відповідної до сформульованої проблеми наукової інформації та оцінювати її за критеріями адекватності.

ПР 11. Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності.

4. Структура навчальної дисципліни

4.1. Тематичний план для денної форми навчання

Назва змістових модулів, тем	Усьо го	Розподіл годин між видами робіт	
		Аудиторна:	МО С П

		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
ЧАСТИНА 1. ОРГАНІЗАЦІЯ ДОСЛІДЖЕНЬ У ПСИХОЛОГІЧНІЙ НАУЦІ (теоретико-методологічний аспект)							
Змістовий модуль 1. Місце навчальної дисципліни «Теорія і практика сучасних психологічних досліджень» у системі професійної підготовки психолога-дослідника							
Тема 1. Феноменологія сучасного психологічного дослідження	10	2	2				6
Тема 2. Методологеми психологічної науки	10	2	2				6
Модульний контроль	2						
Разом	22	4	4				12
Змістовий модуль 2. Феноменологія методологічного аналізу							
Тема 1. Професійна логістика методологічного аналізу	10	2	2				6
Тема 2. Професіоналізм викладача-дослідника як науковий феномен	11	2	2				7
Модульний контроль	2						
Разом	23	4	4				13
ЧАСТИНА 2. ЧАСТИНА 1. ОРГАНІЗАЦІЯ ДОСЛІДЖЕНЬ У ПСИХОЛОГІЧНІЙ НАУЦІ (теоретико-практичний аспект)							
Змістовий модуль 3. Стратегії досліджень у психологічній науці							
Тема 1. Психологічне дослідження як науковий феномен	10	2	2				6
Тема 2. Методи дослідження: класифікаційні системи	10	2	2				6
Модульний контроль	2						
Разом	22	4	4				12
Змістовий модуль 4. Організаційні тактики досліджень у психологічній науці							
Тема 1. Галузеві методи дослідження: класифікаційні системи	10	2	2				6
Тема 2. Психологія переживань вікових криз у підлітковому і юнацькому віці	11	2	2				7
Модульний контроль	2						
Разом	23	4	4				13
<i>Модульний контроль</i>	<i>8</i>						
<i>Підготовка та проходження контрольних заходів</i>	<i>30</i>						
<i>Усього</i>	<i>120</i>	<i>16</i>	<i>16</i>				<i>50</i>

4.2. Тематичний план для заочної форми навчання

Назва змістових модулів, тем	> 5 5 0	Розподіл годин між видами робіт
------------------------------	---------	---------------------------------

		Аудиторна:					Самостійна
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
ЧАСТИНА 1. ОРГАНІЗАЦІЯ ДОСЛІДЖЕНЬ У ПСИХОЛОГІЧНІЙ НАУЦІ (теоретико-методологічний аспект)							
Змістовий модуль 1. Місце навчальної дисципліни «Теорія і практика сучасних психологічних досліджень» у системі професійної підготовки психолога-дослідника							
Тема 1. Феноменологія сучасного психологічного дослідження	3	1	2				
Тема 2. Методологеми психологічної науки	27	1					26
Разом	30	2	2				26
Змістовий модуль 2. Феноменологія методологічного аналізу							
Тема 1. Професійна логістика методологічного аналізу	3	1	2				
Тема 2. Професіоналізм викладача-дослідника як науковий феномен	27	1					26
Разом	30	2	2				26
ЧАСТИНА 2. ЧАСТИНА 1. ОРГАНІЗАЦІЯ ДОСЛІДЖЕНЬ У ПСИХОЛОГІЧНІЙ НАУЦІ (теоретико-практичний аспект)							
Змістовий модуль 3. Стратегії досліджень у психологічній науці							
Тема 1. Психологічне дослідження як науковий феномен	3	1	2				
Тема 2. Методи дослідження: класифікаційні системи	27	1					26
Разом	30	2	2				26
Змістовий модуль 4. Організаційні тактики досліджень у психологічній науці							
Тема 1. Галузеві методи дослідження: класифікаційні системи	3	1	2				
Тема 2. Психологія переживань вікових криз у підлітковому і юнацькому віці	27	1					26
Разом	30	2	2				26
Усього	120	8	8				104

5. Програма навчальної дисципліни.

5.1. Програма навчальної дисципліни (денна форма навчання)

.

ЧАСТИНА 1 ОРГАНІЗАЦІЯ ДОСЛІДЖЕНЬ У ПСИХОЛОГІЧНІЙ НАУЦІ (теоретико-методологічний аспект)

Змістовий модуль 1

Місце навчальної дисципліни «Теорія і практика сучасних психологічних досліджень» у системі професійної підготовки психолога-дослідника⁵

Лекція 1. Методологія наукового пізнання як унікальний суспільний феномен для теорії і практики сучасного психологічного дослідження

Наука як унікальне суспільно-історичне явище. Методологія науки. Методологія психології. Теоретична психологія і її предмет.

Основні вихідні поняття: блок 1: базисні психологічні категорії, дослідження, буденне пізнання, знання (описове, емпіричне, теоретичне), методологія, метапсихологічні категорії, наука, наукова інформація, наукове знання, теорія, теоретична психологія; **блок 2:** вікова психологія, детермінізм, диференційна психологія, загальна психологія, методологія, моделювання, наука, принципи наукового пізнання (природовідповідності; людиноцентризму), педагогіка, психодіагностика, професійне повсякдення, соціальна компетентність, соціальна психологія, соціологія, філософія.

Семинар 1. Теорія і практика сучасного психологічного дослідження: міфи і реальність

Лекція 2. Основні методологічні проблеми психології

Психофізична проблема. Психофізіологічна проблема. Психогностична проблема.

Основні вихідні поняття: «анатомічний початок», біосфера, дуалізм, епіфеноменалізм, матеріальний субстрат психіки, монізм, ноосфера, нейродинаміка психофізична проблема, плюралізм, психофізична взаємодія, паралелізм, психофізика, психофізіологічна проблема, сигнальні системи, поведінка;

Семинар 2. Проблематика психологічної науки у сучасному соціальному вимірі.

Змістовий модуль 2

Феноменологія методологічного аналізу

Лекція 3. Логістика методологічного аналізу

Базові принципи наукового пізнання (загально-філософські, загально-психологічні, спеціальні). Класифікаційні дослідницькі системи у психологічній науці (постановка проблеми). Методологія. Метод. Методика. Системний підхід у вивченні природи психічного. Основні методологічні настанови про застосування математичної статистики у психології.

Основні вихідні поняття:

блок 1: дослідницькі системи, детермінізм (причинний, системний, статистичний, цільовий, ціннісний, передмеханічний, механічний, біологічний, психічний, макросоціальний, мікросоціальний), емпіричні методи, елементаризм, методи математичної статистики, плюралізм; принцип цілісності принцип розвитку; принцип системності, редуцціонізм, самодетермінація; суб'єктно-діяльнісний підхід, теоретичні методи, холізм; **блок 2:** аксіома, галузі психологічного знання, емпіричні методи, методологічні принципи (загально-філософські, загально-психологічні, спеціальні), методологічний аналіз, методи теоретичного аналізу, наукова проблема, наукова теорія, системний підхід.

Семинар 3. Психологічне дослідження як предмет методологічного аналізу.

Лекція 4. Професіоналізм викладача-дослідника як провідний мотив у теорії і практиці психологічних досліджень.

Професіоналізм викладача як науковий феномен. Особистісний та комунікативний виміри науки. Психологія розвивального навчання у професійній підготовці викладача-дослідника.

Основні вихідні поняття: етика, викладач-дослідник, мотив, професіоналізм, психологія розвивального навчання, творчий потенціал;

Семинар 4. Психологія викладача-дослідника.

ЧАСТИНА 2.

ОРГАНІЗАЦІЯ ДОСЛІДЖЕНЬ У ПСИХОЛОГІЧНІЙ НАУЦІ (теоретико-практичний аспект)

Змістовий модуль 3

Стратегії досліджень у психологічній науці

Лекція 5. Конструювання психологічного дослідження.

Експериментальна психологія як базова психологічна галузь для організації та проведення психологічних досліджень. Історико-психологічні дослідницькі виміри. Науковий підхід у вирішенні проблеми психологічного дослідження. Методика психологічного дослідження. Методи зведення й обробки результатів емпіричних досліджень.

Основні вихідні поняття: блок 1: валідність, гіпотеза, достовірність, експериментальна психологія, лонгітюд, методика, науковий факт, психологічне дослідження; **блок 2:** аксіологічні чинники вищої освіти, експериментальна психологія, лонгітюд, поперечний зріз, комплексний метод, стратегія дослідження, цикли творчого процесу (еталонування, проектування, ексцизування).

Семінар 5. Експериментальне психологічне знання та формування дослідницьких стратегій.

Лекція 6. Методи дослідження (загальнонаукові дослідницькі методи)

Спостереження як основний метод психологічного дослідження. Експеримент як основний метод психологічного дослідження. Специфіка галузевого використання спостереження і експерименту. Опис результатів спостереження (приклад): батьківські стереотипи як структурний елемент кризових ситуацій у навчанні і вихованні. Опис результатів експерименту (приклад): основні дитячі психологічні профілі у «кризі 7 років».

Основні вихідні поняття: галузі психології, експеримент, протокол дослідження, психологічний інструментарій, результат дослідження, спостереження.

Семінар 6. Класифікаційні дослідницькі системи (особливості впровадження у професійну практику експериментального методу та спостереження).

Змістовий модуль 4

Організаційні тактики досліджень у психологічній науці

Лекція 7. Методи дослідження (галузеві дослідницькі методи)

Опитувальники в системі дослідницьких методів (анкета, бесіда, інтерв'ю). Тест як унікальний дослідницький метод. Біографічний метод. Генеалогічний метод. Генетичний метод. Моделювання. Соціометрія як провідний соціально-психологічний метод. Референтометрія. Парний рейтинг. Типові зразки галузевих дослідницьких методів та опис їх результатів.

Основні вихідні поняття: блок 1: анкета, бесіда, інтерв'ю, тест, біографічний метод, генеалогічний метод, генетичний метод, моделювання, соціометрія, референтометрія, парний рейтинг. **блок 2:** опитувальник (анкета, бесіда, інтерв'ю), біографічний метод, генетичний метод, проектування, прогнозування, тест.

Семінар 7. Прикладне використання галузевих методів дослідження.

Семінар 8. Прикладне використання галузевих методів дослідження (продовження).

Лекція 8. Концептуальна парадигма розвитку переживань вікових криз у підлітковому і юнацькому віці.

Особистісно-орієнтований підхід – теоретико-практична основа концепції симптомокомплексів переживань вікових криз. Принципи дослідження симптомокомплексів переживань вікових криз. Симптомокомплекс як системна структурна одиниця переживань і феномен «дитинства». Базові симптомокомплекси нормативних і ненормативних криз у підлітків і юнаків.

Основні вихідні поняття: блок 1: «феномени», «Симптоматика», «Комплекси», «Законо» як провідні результативні пізнавальні орієнтири у наукових психологічних дослідженнях (вибіркова характеристика). Їх функціональне призначення у пізнанні природи Людини (на прикладах галузевого психологічного знання); **блок 2:** вікова криза, вікова періодизація, криза, переживання, підлітковий вік, юнацький вік.

5.2. Програма навчальної дисципліни (заочна форма навчання).

ЧАСТИНА 1 ОРГАНІЗАЦІЯ ДОСЛІДЖЕНЬ ПСИХОЛОГІЧНІЙ НАУЦІ (теоретико-методологічний аспект)

Змістовий модуль 1

Місце навчальної дисципліни «Теорія і практика сучасних психологічних досліджень» у системі професійної підготовки психолога-дослідника

Лекція 1. Методологія наукового пізнання як унікальний суспільний феномен для теорії і практики сучасного психологічного дослідження. Основні методологічні проблеми психології (тези).

Наука як унікальне суспільно-історичне явище. Методологія науки. Методологія психології. Теоретична психологія і її предмет.

Основні вихідні поняття: блок 1: базисні психологічні категорії, дослідження, буденне пізнання, знання (описове, емпіричне, теоретичне), методологія, метапсихологічні категорії, наука, наукова інформація, наукове знання, теорія, теоретична психологія; **блок 2:** вікова психологія, детермінізм, диференційна психологія, загальна психологія, методологія, моделювання, наука, принципи наукового пізнання (природовідповідності; людиноцентризму), педагогіка, психодіагностика, професійне повсякдення, соціальна компетентність, соціальна психологія, соціологія, філософія; **блок 3:** «анатомічний початок», біосфера, дуалізм, епіфеноменалізм, матеріальний субстрат психіки, монізм, ноосфера, нейродинаміка психофізична проблема, плюралізм, психофізична взаємодія, паралелізм, психофізика, психофізіологічна проблема, сигнальні системи, поведінка.

Семинар 1. Теорія і практика сучасного психологічного дослідження: міфи і реальність

Змістовий модуль 2

Феноменологія методологічного аналізу

Лекція 2. Логістика методологічного аналізу. Професіоналізм викладача-дослідника як провідний мотив у теорії і практиці психологічних досліджень (тези).

Базові принципи наукового пізнання (загально-філософські, загально-психологічні, спеціальні). Класифікаційні дослідницькі системи у психологічній науці (постановка проблеми). Методологія. Метод. Методика. Системний підхід у вивченні природи психічного. Основні методологічні настанови про застосування математичної статистики у психології. Професіоналізм викладача як науковий феномен. Особистісний та комунікативний виміри науки. Психологія розвивального навчання у професійній підготовці викладача-дослідника.

Основні вихідні поняття: блок 1: дослідницькі системи, детермінізм (причинний, системний, статистичний, цільовий, ціннісний, передмеханічний, механічний, біологічний, психічний, макросоціальний, мікросоціальний), емпіричні методи, елементаризм, методи математичної статистики, плюралізм; принцип цілісності принцип розвитку; принцип системності, редуccionізм, самодетермінація; суб'єктно-діяльнісний підхід, теоретичні методи, холізм; **блок 2:** аксіома, галузі психологічного знання, емпіричні методи, методологічні принципи (загально-філософські, загально-психологічні, спеціальні), методологічний аналіз, методи теоретичного аналізу, наукова проблема, наукова теорія,

системний підхід; **блок 3:** етика, викладач-дослідник, мотив, професіоналізм, психологія розвивального навчання, творчий потенціал.

Семінар 3. Психологічне дослідження як предмет методологічного аналізу.

ЧАСТИНА 2. ОРГАНІЗАЦІЯ ДОСЛІДЖЕНЬ У ПСИХОЛОГІЧНІЙ НАУЦІ (теоретико-практичний аспект)

Змістовий модуль 3

Стратегії досліджень у психологічній науці

Лекція 3. Конструювання психологічного дослідження. Методи дослідження (загальнонаукові дослідницькі методи) (тези).

Експериментальна психологія як базова психологічна галузь для організації та проведення психологічних досліджень. Історико-психологічні дослідницькі виміри. Науковий підхід у вирішенні проблеми психологічного дослідження. Методика психологічного дослідження. Методи зведення й обробки результатів емпіричних досліджень. Спостереження як основний метод психологічного дослідження. Експеримент як основний метод психологічного дослідження. Специфіка галузевого використання спостереження і експерименту. Опис результатів спостереження (приклад): батьківські стереотипи як структурний елемент кризових ситуацій у навчанні і вихованні. Опис результатів експерименту (приклад): основні дитячі психологічні профілі у кризі 7 років.

Основні вихідні поняття: блок 1: валідність, гіпотеза, достовірність, експериментальна психологія, лонгітюд, методика, науковий факт, психологічне дослідження; **блок 2:** аксіологічні чинники вищої освіти, експериментальна психологія, лонгітюд, поперечний зріз, комплексний метод, стратегія дослідження, цикли творчого процесу (еталонування, проектування, ексцизування); **блок 3:** галузі психології, експеримент, протокол дослідження, психологічний інструментарій, результат дослідження, спостереження.

Семінар 5. Експериментальне психологічне знання та формування дослідницьких стратегій.

Змістовий модуль 4

Організаційні тактики досліджень у психологічній науці

Лекція 4. Методи дослідження (галузеві дослідницькі методи). Концептуальна парадигма розвитку переживань вікових криз у підлітковому і юнацькому віці.

Опитувальники в системі дослідницьких методів (анкета, бесіда, інтерв'ю). Тест як унікальний дослідницький метод. Біографічний метод. Генеалогічний метод. Генетичний метод. Моделювання. Соціометрія як провідний соціально-психологічний метод. Референтометрія. Парний рейтинг. Типові зразки галузевих дослідницьких методів та опис їх результатів. Особистісно-орієнтований підхід – теоретико-практична основа концепції симптомокомплексів переживань вікових криз. Принципи дослідження симптомокомплексів переживань вікових криз. Симптомокомплекс як системна структурна одиниця переживань і феномен «дитинства». Базові симптомокомплекси нормативних і ненормативних криз у підлітків і юнаків.

Основні вихідні поняття: блок 1: анкета, бесіда, інтерв'ю, тест, біографічний метод, генеалогічний метод, генетичний метод, моделювання, соціометрія, референтометрія, парний рейтинг; **блок 2:** опитувальник (анкета, бесіда, інтерв'ю), біографічний метод, генетичний метод, проектування, прогнозування, тест; **блок 3:** «феномени», «Симптоматика», «Комплекси», «Закони» як провідні результативні пізнавальні орієнтири у наукових психологічних дослідженнях (вибіркова характеристика). Їх функціональне призначення у

пізнанні природи Людини (на прикладах галузевого психологічного знання); **блок 4:** вікова криза, вікова періодизація, криза, переживання, підлітковий вік, юнацький вік.

Семинар 7. Прикладне використання галузевих методів дослідження.

6. Контроль навчальних досягнень

Таблиця 6.1

Система оцінювання навчальних досягнень студентів денної форми навчання

Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 2		Змістовий модуль 3		Змістовий модуль 4	
		кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	2	2	1	2	1	2	1	2
Відвідування семінарських занять	1	2	2	1	2	1	2	1	2
Відвідування практичних занять	1	0	0	0	0	0	0	0	0
Робота на семінарському занятті	10	2	20	2	20	2	20	2	20
Робота на практичному занятті	10	0	0	0	0	0	0	0	0
Виконання завдань для самостійної роботи	5	2	10	20	10	2	10	2	10
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25	1	25	1	25
Виконання ІНДЗ	30	0	0	0	0	0	0	0	0
Разом		9	59	7	59	7	59	7	59
Максимальна кількість балів: 236									
Розрахунок коефіцієнта: 236 : 60=3,9									

Таблиця 6.2

Система оцінювання навчальних досягнень студентів заочної форми навчання

Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 2		Змістовий модуль 3		Змістовий модуль 4	
		кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Відвідування семінарських занять	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Робота на семінарському занятті	10	1	10	1	10	1	10	1	10
Виконання завдань для самостійної роботи	5	3	15	3	15	3	15	3	15
Разом		6	27	6	27	6	27	6	27

Максимальна кількість балів: 108
Розрахунок коефіцієнта: 88 : 60=1,8

6.3. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання.

6.3.1. Денна форма навчання.

Змістовий модуль 1.

Місце навчальної дисципліни «Теорія і практика сучасних психологічних досліджень» у системі професійної підготовки психолога-дослідника

Тема 1. Феноменологія сучасного психологічного дослідження

Проблема 1: провідні результативні пізнавальні орієнтири у наукових психологічних дослідженнях.

Письмове завдання: самостійно визначити до 10 провідних методологем у наукових дослідженнях.

Пропоновані способи виконання завдання: структурна модель, структурно-функціональна модель, текстовий виклад, таблиця

Проблема 2: систематизація отриманої інформації змістового модуля.

Письмове завдання: створення термінологічного словника (20–25 вихідних термінів).

Пропоновані способи виконання завдання: текстовий виклад, таблиця.

Змістовий модуль 2.

Феноменологія методологічного аналізу

Тема 2. Професіоналізм викладача-дослідника як науковий феномен.

Проблема 1: особистість ученого у системі реальних і потенційних життєвих координат.

Письмове завдання: розробити смислову структуру професійної характеристики особистості вченого.

Пропоновані способи виконання завдання: структурна модель, структурно-функціональна модель, текстовий виклад, таблиця

Проблема 2: систематизація отриманої інформації змістового модуля.

Письмове завдання: створення термінологічного словника (20–25 вихідних термінів).

Пропоновані способи виконання завдання: текстовий виклад, таблиця.

Змістовий модуль 3.

Стратегії досліджень у психологічній науці

Тема 3. Методи дослідження: класифікаційні системи.

Проблема 1: пошук тематичних методологем і вартісних експериментальних планів для побудови результативного психологічного дослідження

Письмове завдання: 1) скласти план (5-7 пунктів) використання конкретного творчого здобутку будь-якої наукової постаті у сучасній повсякденній професійній діяльності психолога; 2) розроблення експериментального дослідницького плану.

Приклад: наукова ідея –.....; сфера застосування –.....; мета – ; засоби –; завдання –.....; перспективи –.....

Пропоновані способи виконання завдання: структурна модель, структурно-функціональна модель, текстовий виклад, таблиця

Проблема 2: систематизація отриманої інформації змістового модуля.

Письмове завдання: створення термінологічного словника (20–25 вихідних термінів).

Пропоновані способи виконання завдання: текстовий виклад, таблиця.

Змістовий модуль 4.

Організаційні тактики досліджень у психологічній науці

Тема 4. Галузеві методи дослідження: класифікаційні системи.

Проблема 1: недоліки в організації, проведенні психологічних досліджень та впровадженні отриманих результатів у практику професійної діяльності.

Письмове завдання: виокремити типові недоліки в організації, проведенні психологічних досліджень та впровадженні отриманих результатів у практику професійної діяльності.

Пропоновані способи виконання завдання: структурна модель, структурно-функціональна модель, текстовий виклад, таблиця

Проблема 2: систематизація отриманої інформації змістового модуля.

Письмове завдання: створення термінологічного словника (20–25 вихідних термінів).

Пропоновані способи виконання завдання: текстовий виклад, таблиця.

Критерії оцінювання самостійної роботи студента (5 балів):

- 1) своєчасність виконання роботи – 1 бал;
- 2) правильність виконання роботи (повна – 2 бали, часткова – 1 бал);
- 3) обсяг виконаного завдання (достатній – 2 бали, обмежений – 1 бал).

6.3.2. Заочна форма навчання.

Змістовий модуль 1.

Місце навчальної дисципліни «Теорія і практика сучасних психологічних досліджень» у системі професійної підготовки психолога-дослідника

Тема 1. Феноменологія сучасного психологічного дослідження

Проблема 1: провідні результативні пізнавальні орієнтири у наукових психологічних дослідженнях.

Письмове завдання: самостійно визначити до 10 провідних методологем у наукових дослідженнях.

Пропоновані способи виконання завдання: структурна модель, структурно-функціональна модель, текстовий виклад, таблиця

Проблема 2. Виокремлення базових смислів семінару 2.

Письмове завдання: формулювання резюме з кожного питання семінару 2.

Пропоновані способи виконання завдання: текстовий виклад, таблиця.

Проблема 3: систематизація отриманої інформації змістового модуля.

Письмове завдання: створення термінологічного словника (20–25 вихідних термінів).

Пропоновані способи виконання завдання: текстовий виклад, таблиця.

Змістовий модуль 2.

Феноменологія методологічного аналізу

Тема 2. Професіоналізм викладача-дослідника як науковий феномен.

Проблема 1: особистість ученого у системі реальних і потенційних життєвих координат.

Письмове завдання: розробити смислову структуру професійної характеристики особистості вченого.

Пропоновані способи виконання завдання: структурна модель, структурно-функціональна модель, текстовий виклад, таблиця

Проблема 2. Виокремлення базових смислів семінару 4.

Письмове завдання: формулювання резюме з кожного питання семінару 2.

Проблема 3: систематизація отриманої інформації змістового модуля.

Письмове завдання: створення термінологічного словника (20–25 вихідних термінів).

Пропоновані способи виконання завдання: текстовий виклад, таблиця.

Змістовий модуль 3.

Стратегії досліджень у психологічній науці

Тема 3. Методи дослідження: класифікаційні системи.

Проблема 1: пошук тематичних методологем і вартісних експериментальних планів для побудови результативного психологічного дослідження

Письмове завдання: 1) скласти план (5-7 пунктів) використання конкретного творчого здобутку будь-якої наукової постаті у сучасній повсякденній професійній діяльності психолога; 2) розроблення експериментального дослідницького плану.

Приклад: наукова ідея –.....; сфера застосування –.....; мета – ; засоби –; завдання –.....; перспективи –.....

Пропоновані способи виконання завдання: структурна модель, структурно-функціональна модель, текстовий виклад, таблиця

Проблема 2. Виокремлення базових смислів семінару 2.

Письмове завдання: формулювання резюме з кожного питання семінару 6.

Пропоновані способи виконання завдання: текстовий виклад, таблиця.

Проблема 3: систематизація отриманої інформації змістового модуля.

Письмове завдання: створення термінологічного словника (20–25 вихідних термінів).

Пропоновані способи виконання завдання: текстовий виклад, таблиця.

Змістовий модуль 4.

Організаційні тактики досліджень у психологічній науці

Тема 4. Галузеві методи дослідження: класифікаційні системи.

Проблема 1: недоліки в організації, проведенні психологічних досліджень та впровадженні отриманих результатів у практику професійної діяльності.

Письмове завдання: виокремити типові недоліки в організації, проведенні психологічних досліджень та впровадженні отриманих результатів у практику професійної діяльності.

Пропоновані способи виконання завдання: структурна модель, структурно-функціональна модель, текстовий виклад, таблиця

Проблема 2. Виокремлення базових смислів семінару 2.

Письмове завдання: формулювання резюме з кожного питання семінару 8.

Пропоновані способи виконання завдання: текстовий виклад, таблиця.

Проблема 3: систематизація отриманої інформації змістового модуля.

Письмове завдання: створення термінологічного словника (20–25 вихідних термінів).

Пропоновані способи виконання завдання: текстовий виклад, таблиця.

Критерії оцінювання самостійної роботи студента (5 балів):

- 1) своєчасність виконання роботи – 1 бал;
- 2) правильність виконання роботи (повна – 2 бали, часткова – 1 бал);
- 3) обсяг виконаного завдання (достатній – 2 бали, обмежений – 1 бал).

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання.

Модульні контрольні роботи виконуються в письмовій комбінованій формі.

Таблиця 6.3.1

Зміст і критерії оцінювання модульних контрольних робіт (денна форма навчання)

Змістовий блок і його призначення	Форма	Максимальна кількість балів
Перший (визначення якості володіння базовими поняттями)	запитання, що передбачає стислу відповідь	15
Другий (виявлення здатності до аналізу, синтезу, конкретизації й узагальнення змісту навчальної дисципліни)	запитання, що передбачає розгорнуту відповідь	4
Третій (встановлення спроможності до застосування знань на практиці)	практичне завдання	6

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання.
Семестровий контроль проводиться у вигляді письмового екзамену.

Таблиця 6.4.1

Критерії оцінювання відповіді студента на екзамені

Критерії оцінювання	Максимальна кількість балів
Повнота та правильність відповіді на перше теоретичне питання білету	15
Повнота та правильність відповіді на друге теоретичне питання білету	15
Правильність та аргументованість розв'язування психологічної задачі	10
Разом	40 балів

6.5. Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю

Примітка (рекомендація) : зміст питань розглядати у контексті порівняння мирного повсякдення та континентальної війни, розв'язаної Російською Федерацією проти України.

1. Психологічна наука і сфери людської життєдіяльності. 2. Психологічна наука у системі наукового знання. 3. Рівні методологічного аналізу. 4. Основні форми обміну науковою інформацією. 5. Особистісний та комунікативний виміри науки. 6. Наукова теорія як пізнавальний феномен. 7–8. Концептуальні наукові підходи у вивченні природи психічних та психологічних явищ. 9. Метапсихологічні наукові категорії. 10. Дослідницька гіпотеза як пізнавальний феномен. 11. Знання як науковий феномен. 12. Базисні психологічні категорії. 13. Загальнофілософські принципи наукового пізнання. 14. Загально-психологічні принципи наукового пізнання. 15. Класифікаційні дослідницькі системи. 16. Науково-технічні революції і психологічна наука. 17. Експериментальна психологія як базова психологічна галузь для організації та проведення психологічних досліджень. 18. Різновиди дослідницьких стратегій. 19. Галузеві історико-психологічні дослідницькі виміри. 20. Методологічні досягнення античної філософії. 21. Методологічні досягнення психології середньовіччя. 22. Досягнення психологічної науки епохи Відродження. 23. Аналіз концептуальних напрямків періоду ХІХ – початку ХХ ст. 24. Методи теоретичного аналізу. 25. Опитувальники як метод дослідження. 26. Тест як метод дослідження. 27. Галузеві психологічні дослідницькі методи (біографічний метод, генеалогічний метод, генетичний метод та ін.). 28. Галузеві психологічні дослідницькі методи (контент-аналіз, близнюків метод, парний рейтинг та ін.). 29. Моделювання (структурне, структурно-функціональне; математичне, статистичне). 30. Спостереження як метод дослідження. 31. Експеримент як метод дослідження. 32. «Феномени», «задачі», «ефекти» у психологічній науці. 33. «Симптомокомплекси», «закони» у психологічній науці. 34. Самоспостереження як метод дослідження. 35. Лонгітюд і поперечні зрізи як організаційні дослідницькі методи. 36. Методологічні настанови про використання методів математичної статистики у психології. 37. Психофізична проблема у психології. 38. Психофізіологічна проблема у психології. 39. Психогностична проблема у психології. 40. Кризові періоди у становленні особистості. 41. Шкалювання (шкала абсолютна, шкала інтервальна, шкала номінальна, шкала відношень, шкала порядкова, шкала соціальної дистанції). 42. Вікова періодизація і вікова класифікація. 43. Особистість ученого у системі реальних та потенційних життєвих координат. 44. Структура творчого потенціалу вченого. 45. Етика наукового дослідження. 46. Психологія розвивального навчання. 47. Методика наукового дослідження. 48. Типові тенденції у розвитку сучасного психологічного знання. 49. Закони вищої нервової діяльності і природа психічного. 50. Аналіз дослідницьких результатів (графологічний, дисперсійний, категоріальний, казуально-динамічний, кластерний, кореляційний, факторний). 51–75 (тематичні практичні завдання).

6.6. Шкала відповідності оцінок

Таблиця 6.6.1

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100 балів	Відмінно- високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками
B	82-89 балів	Дуже добре - достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75-81 балів	Добре - в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно - посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 балів	Достатньо - мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання - незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу - досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

7. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ КАРТКИ ДИСЦИПЛІНИ

7.1. ДЕННА ФОРМА НАВЧАННЯ

Навчально-методична картка дисципліни «Теорія і практика сучасних психологічних досліджень»
для студентів спеціальності 053 Психологія

Разом: 120 год., з них – лекції – 16 год., семінарські заняття – 16 год., модульний контроль – 8 год., самостійна робота – 50 год, семестровий контроль – 30 год.

Модулі	ЧАСТИНА 1 ОРГАНІЗАЦІЯ ДОСЛІДЖЕНЬ У ПСИХОЛОГІЧНІЙ НАУЦІ (теоретико-методологічний аспект) Змістовий модуль 1.	ЧАСТИНА 1 ОРГАНІЗАЦІЯ ДОСЛІДЖЕНЬ У ПСИХОЛОГІЧНІЙ НАУЦІ (теоретико-практичний аспект) Змістовий модуль 3
Назва модуля	Місце навчальної дисципліни «Теорія і практика сучасних психологічних досліджень» у системі професійної підготовки психолога-дослідника	Стратегії досліджень у психологічній науці
Кіль-сть балів за модуль	59	59
Теми лекцій	Тема 1 (1 бал). Методологія наукового пізнання як унікальний суспільний феномен для теорії і практики сучасного психологічного дослідження. Тема 2 (1 бал). Основні методологічні проблеми психології	Тема 5 (1 бал). Конструювання психологічного дослідження. Тема 6 (1 бал). Методи дослідження (загальнонаукові дослідницькі методи)..
Кількість балів	2	2
Теми семінарів	Тема 1 (11 балів). Теорія і практика сучасного психологічного дослідження: міфи і реальність Основні вихідні поняття: вікова психологія, детермінізм, диференційна психологія, загальна психологія, методологія, моделювання, наука, принципи наукового пізнання (природовідповідності; людиноцентризму), педагогіка, психодіагностика, професійне повсякдення, соціальна компетентність, соціальна психологія, соціологія, філософія Завдання: 1) з'ясувати сутність «науки» як	Тема 5 (11 балів). Експериментальне та історико-психологічне знання і формування дослідницьких стратегій. Основні вихідні поняття: 1) аксіологічні чинники вищої освіти, експериментальна психологія, лонгїтюд, поперечний зріз, комплексний метод, стратегія дослідження, цикли творчого процесу (еталонування, проектування, ескізування); : антична психологія, психологія середньовіччя, психологія XVII ст., психологія XIX ст., психологія XX ст., психологія початку XXI ст..

	<p>суспільного феномени; 2) встановити на основі <i>структурного моделювання</i> різнорівневі міжпредметні зв'язки навчального курсу «Теорія і практика сучасних психологічних досліджень» з іншими галузями наукового (філософія, педагогіка, соціологія тощо) та психологічного знання (загальна психологія, вікова психологія, соціальна психологія та ін.). 3) встановити на основі <i>структурного моделювання</i> смислові зв'язки між метапсихологічними та базовими психологічними категоріями. (11 балів).</p> <p>Тема 2 (11 балів). Проблематика психологічної науки у сучасному соціальному вимірі (11 балів).</p> <p>Основні вихідні поняття: <i>«анатомічний початок», біосфера, дуалізм, епіфеноменалізм, матеріальний субстрат психіки, монізм, ноосфера, нейродинаміка психофізична проблема, плюралізм, психофізична взаємодія, паралелізм, психофізика, психофізіологічна проблема, сигнальні системи, поведінка.</i></p> <p>Завдання: 1) з'ясувати сутність основних методологічних проблем психологічної науки феномени; 2) продемонструвати їх актуальність на власному прикладі будь-якої конкретної галузевої проблематики (вікова психологія, соціальна психологія та ін.); 3) встановіть специфіку вчинкового підходу в українській психології.</p>	<p>Завдання:</p> <p>1) розробити циклові етапи дослідницької стратегії (вибір стратегії – за рекомендацією викладача);</p> <p>2) сформулювати три-чотири пізнавальні положення з використанням минулих авторських наукових уявлень чи наукових психологічних шкіл.</p> <p>Тема 6 (11 балів). Класифікаційні дослідницькі системи (особливості впровадження у професійну практику експериментального методу та спостереження).</p> <p>Основні вихідні поняття: <i>експеримент, спостереження, самоспостереження, психологічний інструментарій:</i></p> <p>Завдання: скласти проект плану спостереження (експерименту) (вибір теми за рекомендацією викладача).</p>
Кількість балів	22	22

Самостійна робота	<p>Тема 1 (10 балів) Феноменологія сучасного психологічного дослідження.</p> <p>Проблема 1: провідні результативні пізнавальні орієнтири у наукових психологічних дослідженнях (5 балів). Письмове завдання: самостійно визначити до 10 провідних методологем у наукових дослідженнях. Пропоновані способи виконання завдання: тези, таблиця.</p> <p>Проблема 2: систематизація отриманої інформації змістового модуля. Письмове завдання: створення термінологічного словника (20–25 вихідних термінів). Пропоновані способи виконання завдання: текстовий виклад, таблиця.</p>	<p>Тема 3 (10 балів). Методи дослідження: класифікаційні системи.</p> <p>Проблема 1: пошук тематичних методологем і вартісних експериментальних планів для побудови результативного психологічного дослідження (5 балів) Письмове завдання: 1) скласти план (5-7 пунктів) використання конкретного творчого здобутку будь-якої наукової постаті у сучасній повсякденній професійній діяльності психолога; 2) розроблення експериментального дослідницького плану. Приклад: наукова ідея –.....; сфера застосування –.....; мета –; засоби –.....; завдання –.....; перспективи –..... Пропоновані способи виконання завдання: тези, таблиця.</p> <p>Проблема 2: систематизація отриманої інформації змістового модуля. Письмове завдання: створення термінологічного словника (20–25 вихідних термінів). Пропоновані способи виконання завдання: текстовий виклад, таблиця.</p>
Кількість балів	10	10
Види поточного контролю	МКР 1 (модульна контрольна робота) (25 балів): функціональна значущість модуля у системі професійної підготовки психолога.	МКР 3 (модульна контрольна робота) (25 балів): функціональна значущість модуля у системі професійної підготовки психолога.
Модулі	Змістовий модуль 2	Змістовий модуль 4
Назва модуля	Феноменологія методологічного аналізу	Стратегії досліджень у психологічній науці
Кіль-сть балів за модуль	59	59

Теми лекцій	Тема 3 (1 бал). Логістика методологічного аналізу науці. Тема 4 (1 бал). Професіоналізм викладача-дослідника як провідний мотив у теорії і практиці психологічних досліджень.	Тема 7 (1 бал). Методи дослідження (галузеві дослідницькі методи).. Тема 8 (1 бал). Концептуальна парадигма розвитку переживань вікових криз у підлітковому і юнацькому віці.
Кількість балів	2	2
Теми семінарів	<p>Тема 3 (11 балів). Психологічне дослідження як предмет методологічного аналізу. .</p> <p>Основні вихідні поняття: аксіома, галузі психологічного знання, емпіричні методи, методологічні принципи (загально-філософські, загально-психологічні, спеціальні), методологічний аналіз, методи теоретичного аналізу, наукова проблема, наукова теорія, системний підхід, шкалювання.</p> <p>Завдання: 1) охарактеризувати можливості застосування у науковому пошуці методологем психологічного знання (вибір принципів та дослідницької теми – за рекомендацією викладача); 2) розробити шкалу та критерії оцінювання життєвого явища (вибір теми – за рекомендацією викладача).</p> <p>Тема 4 (11 балів). Психологія викладача-дослідника.</p> <p>Основні вихідні поняття: етика, викладач-дослідник, мотив, професіоналізм, психологія розвивального навчання, творчий потенціал.</p> <p>Завдання: 1) означте специфіку педагогічної діяльності викладача вищого навчального закладу порівняно з діяльністю шкільного вчителя; 2) назвіть психологічні умови, які визначають ефективність діяльності викладача вищої школи; 3) сформулюйте типові відмінності між викладачем і викладачем-дослідником. 4) зробіть самоналіз власного професійного профілю як викладача-дослідника; 5) розробіть структурну модель «Психологія розвивального навчання у вищій школі» з перспективою її застосування у</p>	<p>Тема 7 (11 балів). Прикладне використання галузевих методів дослідження.</p> <p>Основні вихідні поняття: опитувальник (анкета, бесіда, інтерв'ю), біографічний метод, генетичний метод, проектування, прогнозування, тест.</p> <p>Завдання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) розроблення тематичних анкет; 2) розроблення тематичних психологічних бесід (вибір теми – за рекомендацією викладача); 3) тематичне моделювання (дослідницька тема обирається за рекомендацією викладача). <p>Тема 8 (11 балів). Прикладне використання галузевих методів дослідження (продовження)..</p> <p>Основні вихідні поняття: опитувальник (анкета, бесіда, інтерв'ю), біографічний метод, генетичний метод, проектування, прогнозування, тест.</p>

	теорії і практики психологічних досліджень.	
Кількість балів	22	22
Самостійна робота	<p>Тема 2 (10 балів). Професіоналізм викладача-дослідника як науковий феномен</p> <p>Проблема 1: особистість ученого у системі реальних і потенційних життєвих координат (5 балів).</p> <p>Письмове завдання: розробити смислову структуру професійної характеристики особистості вченого.</p> <p>Пропоновані способи виконання завдання: тези, таблиця.</p> <p>Проблема 2: систематизація отриманої інформації змістового модуля.</p> <p>Письмове завдання: створення термінологічного словника (20–25 вихідних термінів).</p> <p>Пропоновані способи виконання завдання: текстовий виклад, таблиця.</p>	<p>Тема 4 (10 балів). Галузеві методи дослідження: класифікаційні системи.</p> <p>Проблема 1: недоліки в організації, проведенні психологічних досліджень та впровадженні отриманих результатів у практику професійної діяльності (5 балів).</p> <p>Письмове завдання: виокремити типові недоліки в організації, проведенні психологічних досліджень та впровадженні отриманих результатів у практику професійної діяльності.</p> <p>Пропоновані способи виконання завдання: тези, таблиця.</p> <p>Проблема 2: систематизація отриманої інформації змістового модуля.</p> <p>Письмове завдання: створення термінологічного словника (20–25 вихідних термінів).</p> <p>Пропоновані способи виконання завдання: текстовий виклад, таблиця.</p>
Кількість балів	10	10
Види поточного контролю	МКР 2 (модульна контрольна робота) (25 балів): функціональна значущість модуля у системі професійної підготовки психолога.	МКР 4 (модульна контрольна робота) (25 балів): функціональна значущість модуля у системі професійної підготовки психолога.
Рейтингові бали	Загальна кількість балів – 236 Коефіцієнт для переведення у 60-бальну шкалу – 3,9	
Підсумковий контроль	Екзамен – 40 балів	

7.2. ЗАОЧНА ФОРМА НАВЧАННЯ

**Навчально-методична картка дисципліни «Теорія і практика сучасних психологічних досліджень»
для студентів спеціальності 053 Психологія**

Разом: 120 год., з них – лекції – 8 год., семінарські заняття – 8 год., самостійна робота – 104 год.

Модулі	ЧАСТИНА 1 ОРГАНІЗАЦІЯ ДОСЛІДЖЕНЬ У ПСИХОЛОГІЧНІЙ НАУЦІ (теоретико-методологічний аспект) Змістовий модуль 1.	ЧАСТИНА 1 ОРГАНІЗАЦІЯ ДОСЛІДЖЕНЬ У ПСИХОЛОГІЧНІЙ НАУЦІ (теоретико-практичний аспект) Змістовий модуль 3
Назва модуля	Місце навчальної дисципліни «Теорія і практика сучасних психологічних досліджень» у системі професійної підготовки психолога-дослідника	Стратегії досліджень у психологічній науці
Кіль-сть балів за модуль	27	27
Теми лекцій	Тема 1 (1 бал). Методологія наукового пізнання як унікальний суспільний феномен для теорії і практики сучасного психологічного дослідження. Основні методологічні проблеми психології (тези)	Тема 3 (1 бал). Конструювання психологічного дослідження. Методи дослідження (загальнонаукові дослідницькі методи) (тези)..
Кількість балів	1	1
Теми семінарів	<p>Тема 1 (11 балів). Теорія і практика сучасного психологічного дослідження: міфи і реальність</p> <p>Основні вихідні поняття: вікова психологія, детермінізм, диференційна психологія, загальна психологія, методологія, моделювання, наука, принципи наукового пізнання (природовідповідності; людиноцентризму), педагогіка, психодіагностика, професійне повсякдення, соціальна компетентність, соціальна психологія, соціологія, філософія</p> <p>Завдання: 1) з'ясувати сутність «науки» як суспільного феномени; 2) встановити на основі структурного моделювання різнорівневі міжпредметні зв'язки навчального</p>	<p>Тема 3 (11 балів). Експериментальне та історико-психологічне знання і формування дослідницьких стратегій.</p> <p>Основні вихідні поняття: 1) аксіологічні чинники вищої освіти, експериментальна психологія, лонгітюд, поперечний зріз, комплексний метод, стратегія дослідження, цикли творчого процесу (еталонування, проектування, ескізування); 2) антична психологія, психологія середньовіччя, психологія XVII ст., психологія XIX ст., психологія XX ст., психологія початку XXI ст..</p> <p>Завдання: 1) розробити циклові етапи дослідницької стратегії (вибір стратегії – за рекомендацією викладача); 2)</p>

	<p>курсу «Теорія і практика сучасних психологічних досліджень» з іншими галузями наукового (філософія, педагогіка, соціологія тощо) та психологічного знання (загальна психологія, вікова психологія, соціальна психологія та ін.). 3) встановити на основі <i>структурного моделювання</i> смислові зв'язки між метапсихологічними та базовими психологічними категоріями.</p>	<p>сформулювати три-чотири пізнавальні положення з використанням минулих авторських наукових уявлень чи наукових психологічних шкіл.</p>
Кількість балів	11	11
Самостійна робота	<p>Тема 1 (15 балів) Феноменологія сучасного психологічного дослідження.</p> <p>Проблема 1: провідні результативні пізнавальні орієнтири у наукових психологічних дослідженнях (5 балів). <i>Письмове завдання:</i> самостійно визначити до 10 провідних методологем у наукових дослідженнях. <i>Пропоновані способи виконання завдання:</i> тези, таблиця.</p> <p>Проблема 2. Проблематика психологічної науки у сучасному соціальному вимірі. <i>Основні вихідні поняття:</i> «анатомічний початок», біосфера, дуалізм, епіфеноменалізм, матеріальний субстрат психіки, монізм, ноосфера, нейродинаміка психофізична проблема, плюралізм, психофізична взаємодія, паралелізм, психофізика, психофізіологічна проблема, сигнальні системи, поведінка. <i>Завдання:</i> 1) з'ясувати сутність основних методологічних проблем психологічної науки феномени; 2) продемонструвати їх актуальність на власному прикладі будь-якої конкретної галузевої проблематики (вікова психологія, соціальна психологія та ін.); 3) встановити специфіку вчинкового підходу в українській психології.</p> <p>Проблема 3: систематизація отриманої інформації змістового модуля. <i>Письмове завдання:</i> створення термінологічного словника</p>	<p>Тема 3 (15 балів). Методи дослідження: класифікаційні системи.</p> <p>Проблема 1: пошук тематичних методологем і вартісних експериментальних планів для побудови результативного психологічного дослідження (5 балів) <i>Письмове завдання:</i> 1) скласти план (5-7 пунктів) використання конкретного творчого здобутку будь-якої наукової статті у сучасній повсякденній професійній діяльності психолога; 2) розроблення експериментального дослідницького плану. <i>Приклад:</i> наукова ідея –.....; сфера застосування –.....; мета – ; засоби –.....; завдання –.....; перспективи –..... <i>Пропоновані способи виконання завдання:</i> тези, таблиця.</p> <p>Проблема 2. Класифікаційні дослідницькі системи (особливості впровадження у професійну практику експериментального методу та спостереження). <i>Основні вихідні поняття:</i> експеримент, спостереження, самоспостереження, психологічний інструментарій. <i>Завдання:</i> скласти проект плану спостереження (експерименту) (вибір теми за рекомендацією викладача). Проблема 3: систематизація отриманої інформації змістового модуля. <i>Письмове завдання:</i> створення термінологічного словника</p>

	<i>(20–25 вихідних термінів).</i> Пропоновані способи виконання завдання: <i>текстовий виклад, таблиця.</i>	<i>(20–25 вихідних термінів).</i> Пропоновані способи виконання завдання: <i>текстовий виклад, таблиця.</i>
Кількість балів	15	10
Модулі	Змістовий модуль 2	Змістовий модуль 4
Назва модуля	Феноменологія методологічного аналізу	Стратегії досліджень у психологічній науці
Кіль-сть балів за модуль	27	27
Теми лекцій	Тема 2 (1 бал). Логістика методологічного аналізу науці. Професіоналізм викладача-дослідника як провідний мотив у теорії і практиці психологічних досліджень (тези).	Тема 4 (1 бал). Методи дослідження (галузеві дослідницькі методи). Концептуальна парадигма розвитку переживань вікових криз у підлітковому і юнацькому віці.
Кількість балів	1	1
Теми семінарів	Тема 2 (11 балів). Психологічне дослідження як предмет методологічного аналізу. . Основні вихідні поняття: аксіома, галузі психологічного знання, емпіричні методи, методологічні принципи (загально-філософські, загально-психологічні, спеціальні), методологічний аналіз, методи теоретичного аналізу, наукова проблема, наукова теорія, системний підхід, шкалювання. Завдання: 1) охарактеризувати можливості застосування у науковому пошуці методологем психологічного знання (вибір принципів та дослідницької теми – за рекомендацією викладача); 2) розробити шкалу та критерії оцінювання життєвого явища (вибір теми – за рекомендацією викладача).	Тема 4 (11 балів). Прикладне використання галузевих методів дослідження. Основні вихідні поняття: опитувальник (анкета, бесіда, інтерв'ю), біографічний метод, генетичний метод. проектування, прогнозування, тест. Завдання: 1) розроблення тематичних анкет; 2) розроблення тематичних психологічних бесід (вибір теми – за рекомендацією викладача); 3) тематичне моделювання (дослідницька тема обирається за рекомендацією викладача).
Кількість балів	11	11

<p>Самостійна робота</p>	<p>Тема 2 (15 балів). Професіоналізм викладача-дослідника як науковий феномен</p> <p>Проблема 1: особистість ученого у системі реальних і потенційних життєвих координат (5 балів).</p> <p><i>Письмове завдання:</i> розробити смислову структуру професійної характеристики особистості вченого.</p> <p><i>Пропоновані способи виконання завдання:</i> тези, таблиця.</p> <p>Проблема 2. Психологія викладача-дослідника.</p> <p><i>Основні вихідні поняття:</i> етика, викладач-дослідник, мотив, професіоналізм, психологія розвивального навчання, творчий потенціал.</p> <p><i>Завдання:</i> 1) означте специфіку педагогічної діяльності викладача вищого навчального закладу порівняно з діяльністю шкільного вчителя; 2) назвіть психологічні умови, які визначають ефективність діяльності викладача вищої школи; 3) сформулюйте типові відмінності між викладачем і викладачем-дослідником. 4) зробіть самоналіз власного професійного профілю як викладача-дослідника; 5) розробіть структурну модель «Психологія розвивального навчання у вищій школі» з перспективою її застосування у теорії і практиці психологічних досліджень.</p> <p>Проблема 3: систематизація отриманої інформації змістового модуля.</p> <p><i>Письмове завдання:</i> створення термінологічного словника (20–25 вихідних термінів).</p> <p><i>Пропоновані способи виконання завдання:</i> текстовий виклад, таблиця.</p>	<p>Тема 4 (15 балів). Галузеві методи дослідження: класифікаційні системи.</p> <p>Проблема 1: недоліки в організації, проведенні психологічних досліджень та впровадженні отриманих результатів у практику професійної діяльності (5 балів).</p> <p><i>Письмове завдання:</i> виокремити типові недоліки в організації, проведенні психологічних досліджень та впровадженні отриманих результатів у практику професійної діяльності.</p> <p><i>Пропоновані способи виконання завдання:</i> тези, таблиця.</p> <p>Проблема 2. Прикладне використання галузевих методів дослідження (продовження)..</p> <p><i>Основні вихідні поняття:</i> опитувальник (анкета, бесіда, інтерв'ю), біографічний метод, генетичний метод. проектування, прогнозування, тест.</p> <p>Проблема 3: систематизація отриманої інформації змістового модуля.</p> <p><i>Письмове завдання:</i> створення термінологічного словника (20–25 вихідних термінів).</p> <p><i>Пропоновані способи виконання завдання:</i> текстовий виклад, таблиця.</p>
<p>Кількість балів</p>	<p>15</p>	<p>15</p>
<p>Рейтингові бали</p>	<p>Загальна кількість балів – 108 Коефіцієнт для переведення у 60-бальну шкалу – 1,8</p>	
<p>Підсумковий контроль</p>	<p>Екзамен – 40 балів</p>	

8. Рекомендовані джерела

Основна література:

1. Бочелюк В.Й., Методика та організація наукових досліджень у психології. К. : Центр навчальної літератури, 2019. С. 360
2. Грилич С., Буравкова Л. Науково-дослідна діяльність студентів. К. : Кондор-Прес, 2021. 288 с.
3. Велитченко Л.К., Подшивакіна В.І. Методологічні і теоретичні проблеми психології. Одеса : СВД Черкасов, 2009. 280 с.
4. Євтушенко М., Хижняк М. Методологія та організація наукових досліджень. К.: Центр навчальної літератури, 2019. 350 с.
5. Основи наукових досліджень / за заг ред. Т.В. Гончарук. Тернопіль, 2014. 272 с.
6. Костюкевич В., Борисова О., Шинкарук О., Воронова В. Основи науково-дослідної роботи для здобувачів вищої освіти за ступеннями магістра та доктора філософії. К. : Центр навчальної літератури, 2017. 634 с.
7. Палеха Ю., Леміш Н. Основи наукової роботи. К. : Ліра-К, 2020. 336 с.

Додаткова література:

1. Аналіз господарської діяльності : теорія, методика, розбір конкретних ситуацій. К. : Центр навчальної літератури, 2019. 328 с.
2. Богуш В.М., Богуш В.В., Бровко В.Д., Насрадин В.П. Основи кіберпростору, кібербезпеки та кіберзахисту. К. : Ліра-К, 2021. 554 с.
3. Бутко М.П. Системний підхід і моделювання наукових досліджень. К. :ЦУЛ, 2019. 360 с.
4. Корольчук М.С. Методологічні та теоретичні проблеми психології. К.: Ельга, 2008. 336 с.
5. Мальська М., Пандяк І. К. Організація наукових досліджень. К. :Центр навчальної літератури, 2017. 136 с.
6. Медведєва В.М. Основи наукових досліджень. Практикум. К. : Ліра-К, 2017. 84 с.
7. Колесніков О. Основи наукових досліджень. К.: Центр навчальної літератури, 2019. 144 с.
8. Онищенко В.О., Срібнюк С.М., Коробко Б.О., Матяш В.О. Основи наукових досліджень та науково-технічної творчості. К. : Ліра-К, 2020. 280 с.
9. Партико О.В. Основи наукових досліджень : підготовка дисертацій. К. :Ліра-К, 2020. 3232 с.
10. Пішена Т.І. Біржова діяльність. К. : Ліра-К, 2009. 540 с.
11. Столярчук О. А. Феномен педагогічної майстерності викладача психології у вищій школі. URL :<http://elibrary.kubg.edu.ua/1375/>

9. Додаткові інформаційні ресурси

1. Бхаттачарджи А., Ситник Н.І. Методологія і організація наукових досліджень: дослідження в соціально-економічних науках, 2016. Режим доступу: http://management.fmm.kpi.ua/wp-content/uploads/2014/12/Sytnik_Methodology.pdf.—Назва с екрана.
2. Высокие технологии. Бизнес. Общество // II Международная научная конференция. Боровец (Болгария), 2016. 335 с. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.hightech.society.eu>.
3. Гуманитарное пространство науки: опыт и перспективы // V Международная научно-практическая конференция. Прага (Чехия), 2016. 330 с. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.awast.com>.
4. Качмар О. Дизайн наукового дослідження в медицині, 2009. Режим доступу:<http://www.dcp.com.ua/Дизайн%20наукового%20дослідження>. Назва с екрана.